

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังพัฒนาไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมมากขึ้น เห็นได้จาก การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ที่ผ่านมา การพัฒนาเศรษฐกิจในภาคอุตสาหกรรมได้ขยายตัวในอัตราที่สูงเป็นอันดับ หนึ่ง ตามด้วยการค้าเป็นอันดับสอง และภาคเกษตรกรรมพัฒนาเป็นอันดับที่สาม แต่ถึงกระนั้นก็ตาม ในการพัฒนาประเทศ ภาคเกษตรกรรมยังถือว่าเป็นภาคที่สำคัญที่สุด เพราะประชากรร้อยละ 62 ของประเทศอยู่ในภาคเกษตรกรรม (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2535) ตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) เป้าหมายของการพัฒนาประเทศ รัฐบาลได้เน้นการขยายตัวของภาคเกษตรกรรม เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.4 ต่อปี โดยการยก กระดับรายได้ของครอบครัวเกษตรกร ตลอดจนการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้สูงขึ้น (สำนักนายกรัฐมนตรี, ม.ป.ป)

กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาท สำคัญ ในการเผยแพร่สารนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและเพิ่มรายได้ของครอบครัวเกษตรกร โดย ภาระหน้าที่ กรมส่งเสริมการเกษตรจะทำให้การศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่กลุ่มเป้าหมายคือ ครอบครัว เกษตรกร วัตถุประสงค์ของการส่งเสริมการเกษตร คือ การพัฒนาครอบครัวเกษตรกรทั้ง ด้านเศรษฐกิจและสังคม (ทาทอง สิงคาลวณิช, 2536) การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ คือ การ เพิ่มผลผลิตและรายได้ โดยการเผยแพร่สารนิเทศและเทคโนโลยีทางการเกษตร ส่วนการ พัฒนาทางด้านสังคม คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการเผยแพร่สารนิเทศสหกรณ์ศาสตร์สู่กลุ่ม เป้าหมายเรียกว่า "งานส่งเสริมเคหกิจเกษตร"

งานส่งเสริมเคหกิจเกษตร เริ่มมีมาตั้งแต่ พ.ศ.2505 โดยใช้ชื่อว่า "งานคหกรรมศาสตร์" (ปัญญา นิรันดร์ศรี, 2529) หมายถึง การส่งเสริม การพัฒนาและการจัดการทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ โดยการเผยแพร่ความรู้คหกรรมศาสตร์สู่กลุ่มเป้าหมายคือ ครอบครัวเกษตรกร ซึ่งเนื้อหาครอบคลุมด้านอาหารและโภชนาการ พัฒนาการเด็กและครอบครัว เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย การจัดการบ้านเรือน และเศรษฐกิจครอบครัวและบ้าน เครื่องเรือนและเครื่องใช้ (ประหยัด สายวิเชียร, 2530; พินทิพย์ บริบูรณ์สุข, 2527; Hall and Paloucci, 1967; Parker, 1983)

เป้าหมายของงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร คือ ส่งเสริมความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของครอบครัวเกษตรกร และส่งเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ของครอบครัวเกษตรกรให้สูงขึ้น (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2521) โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสถาบันเกษตรกร คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกร เพื่อทำหน้าที่ดำเนินธุรกิจการผลิตและการตลาด ตลอดจนเป็นแหล่งรับและเผยแพร่สารนิเทศคหกรรมศาสตร์สู่ครอบครัวเกษตรกรต่อไป (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2534) บุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการเผยแพร่สารนิเทศคหกรรมศาสตร์ของงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร คือ เจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเกษตรอำเภอทั่วประเทศ

ในการเผยแพร่สารนิเทศคหกรรมศาสตร์สู่กลุ่มเป้าหมาย ทั้งโดยการเผยแพร่ผ่านสมาชิกสถาบันเกษตรกรและการเผยแพร่สู่เกษตรกรทั่วไป เจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรจำเป็นต้องประยุกต์วิธีการเผยแพร่และเนื้อหาสารนิเทศที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในการรับสารนิเทศนั้น ๆ บััจจยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการรับสารนิเทศของบุคคลได้แก่ กรอบประสบการณ์ วัย อาชีพ การศึกษา สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ และความสามารถในการถ่ายทอดสารนิเทศของผู้ถ่ายทอด ซึ่งจะมีผลทำให้วิธีการรับสารนิเทศของบุคคลแตกต่างกัน (ธนวดี บุญสี, 2528) ดังนั้นวิธีการเผยแพร่สารนิเทศที่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมายในแต่ละพื้นที่ (Valls, 1983)

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการเผยแพร่สารนิเทศ พบว่า วิธีการเผยแพร่สารนิเทศของแต่ละกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน เช่น อรวรรณ สร้อยคำ (2535) ศึกษาการเผยแพร่สารนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชากรของหน่วยงานของรัฐสังกัด 4 กระทรวงหลัก (กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข) ในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า วิธีการเผยแพร่สารนิเทศที่ใช้กันมากที่สุดสองวิธีคือ การใช้บุคลากรออกไปพบปะพูดคุยหรือแนะนำ และการมอบหมายให้บุคลากรอื่นภายนอกหน่วยงานเป็นผู้นำไปเผยแพร่ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของวีรฉัตร สุบัญญัติ (2532) ได้ศึกษาการเผยแพร่ความรู้ด้านคหกรรมศาสตร์ขั้นมูลฐานแก่สตรีในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าสื่อบุคคลที่ทำการเผยแพร่ความรู้ใช้วิธีการบอกกล่าว การพูดคุยหรือสนทนา ในขณะที่จารูวรรณ เพชรสิงห์ (2527) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ยุวเกษตรกรประจำอำเภอในประเทศไทย พบว่าวิธีถ่ายทอดความรู้แก่ยุวเกษตรกร ที่เจ้าหน้าที่ใช้มากที่สุด คือ การบรรยายและการสาธิต

ส่วนผลการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการรับสารนิเทศของกลุ่มตัวอย่าง แต่ละกลุ่มแตกต่างกันเช่น ชุตินา รัชคารา (2530) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการรับความรู้ เรื่องการใช้ยากำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัยต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม ของเกษตรกรในชนเมืองกรุงเทพมหานคร พบว่าเกษตรกรรับข่าวสารจากวิทยุมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรรับสารนิเทศจากสื่อบุคคล โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (พจมาลย์ สีละยูวะ, 2534; พะเยาว์รัตนวิบูลย์, 2534; โยธิน มานะภักดี, 2529; อมรทิพย์ ควรพันธุ์, 2534) ด้านเนื้อหาพบว่าเนื้อหาสารนิเทศคหกรรมศาสตร์ที่กลุ่มเป้าหมายรับในระดับมากนั้นไม่แตกต่างกัน คือ ด้านอาหารและโภชนาการ (พัฒนกร ยาวิไชย, 2534; สมเกียรติ วิจิตรประเสริฐ, 2534; สำนักงานส่งเสริมการเกษตร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2526; สุรางค์รัตน์ กัญญาส, 2522)

จังหวัดเลย ตั้งอยู่ตอนบนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 12 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ เป็นจังหวัดที่มีปัจจัยเอื้อต่อการเกษตรกรรม เพราะมีสภาพดินฟ้าอากาศที่เหมาะสม พืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ถั่วเหลือง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฝ้ายและมะขามหวาน ประชาชนร้อยละ 79 ประกอบอาชีพทางการเกษตร แต่รายได้ของประชากรในภาคเกษตรกรรมต่ำมาก เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ต่อคนของประชากรนอกภาคเกษตรกรรม เห็นได้จากสถิติรายได้

ประชากรของจังหวัดเลยหลังจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 6 สูงเป็นอันดับหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ 15,754 บาทต่อคนต่อปี ในขณะที่รายได้ของเกษตรกรมีเพียง 6,012 บาทต่อคนต่อปี (สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย, 2535) นอกจากนี้ปัญหาด้านรายได้ของประชากรในภาคเกษตรกรรมด้านแล้ว จังหวัดเลยยังเป็นจังหวัดที่มีปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางการศึกษา ด้านอนามัยครอบครัว และปัญหาด้านโภชนาการ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2533)

เนื่องจากจังหวัดเลยมีลักษณะพื้นที่สูงและเป็นภูเขาครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 40 ของจังหวัด จึงทำให้มีปัญหาในการเผยแพร่สารนิเทศและเทคโนโลยีสู่กลุ่มเป้าหมาย เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ตั้งถิ่นฐานอยู่กระจัดกระจายตามพื้นที่ห่างไกลการคมนาคม แหล่งความรู้ที่สำคัญที่เกษตรกรได้รับและมีประโยชน์มากที่สุดคือ สื่อบุคคล ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เอกชน และเกษตรกรเพื่อนบ้านด้วยกัน (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2533) สำนักงานเกษตรจังหวัดเลยจึงเป็นแหล่งสารนิเทศสหกรณ์ศาสตร์ที่สำคัญของเกษตรกรจังหวัดเลย โดยมีเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรเป็นผู้ทำหน้าที่เผยแพร่สารนิเทศสหกรณ์ศาสตร์ที่สำคัญ นอกจากนี้ กลุ่มบุคคลที่มีบทบาทในการรับและเผยแพร่สารนิเทศสหกรณ์ศาสตร์อีกกลุ่มหนึ่ง คือ สมาชิกสถาบันเกษตรกร หรือสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร ซึ่งปัจจุบันจังหวัดเลย มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจำนวน 136 กลุ่ม สมาชิกทั้งหมดจำนวน 3,407 คน และมีกลุ่มยุวเกษตรกรจำนวน 94 กลุ่ม จำนวนสมาชิกทั้งหมด 1,731 คน (สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย, 2538)

จากปัญหารายได้ต่ำ ปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัวเกษตรกร ตลอดจนปัญหาเรื่องข้อจำกัดในการเผยแพร่สารนิเทศสหกรณ์ศาสตร์และเทคโนโลยีสู่กลุ่มเป้าหมาย การศึกษา การเผยแพร่และการรับสารนิเทศสหกรณ์ศาสตร์ในงานส่งเสริมเคหกิจเกษตรของจังหวัดเลย ทั้งในด้านวิธีการและเนื้อหา ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ จะทำให้ทราบถึงการเผยแพร่ของเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรและสมาชิกสถาบันเกษตรกร และการรับสารนิเทศของเกษตรกรในจังหวัดเลย ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย และกรมส่งเสริมการเกษตร จะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเผยแพร่สารนิเทศสหกรณ์ศาสตร์ให้สอดคล้องกับการรับสารนิเทศ ทั้งด้านวิธีการและเนื้อหาของกลุ่มเป้าหมาย และเป็นแนว

ทางส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสถาบันเกษตรกร เพื่อเป็นแหล่งรับและเผยแพร่สารนิเทศสู่เกษตรกร ทั่วไป เพื่อเป็นประโยชน์ต่อครอบครัวเกษตรกรในการนำสารนิเทศสหกรณ์ศาสตร์ไปใช้ในการ พัฒนาคุณภาพชีวิต และเพิ่มรายได้ตามวัตถุประสงค์ของงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร และแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา

1. การเผยแพร่สารนิเทศสหกรณ์ศาสตร์ของเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตร และสมาชิก สถาบันเกษตรกรของจังหวัดเลย ในด้านวิธีการและเนื้อหา
2. การรับสารนิเทศสหกรณ์ศาสตร์ของเกษตรกรจังหวัดเลยในด้านวิธีการและเนื้อหา
3. ปัญหาการเผยแพร่และการรับสารนิเทศสหกรณ์ศาสตร์ของงานส่งเสริมเคหกิจ เกษตรของจังหวัดเลย

สมมุติฐาน

1. เจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรจำนวนสูงสุดใช้วิธีการเผยแพร่สารนิเทศสหกรณ์ศาสตร์ โดยการสาธิตแก่สมาชิกสถาบันเกษตรกร เป็นรายกลุ่ม
2. สมาชิกสถาบันเกษตรกรส่วนใหญ่ ใช้วิธีการเผยแพร่สารนิเทศสหกรณ์ศาสตร์ สู่เกษตรกรทั่วไป โดยการพบปะสนทนาเป็นรายบุคคล
3. เกษตรกรส่วนใหญ่ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร รับสารนิเทศ สหกรณ์ศาสตร์จากสื่อบุคคล
4. เนื้อหาสารนิเทศสหกรณ์ศาสตร์ที่มีการเผยแพร่และการรับมากที่สุด คือ ด้าน อาหารและโภชนาการ
5. ปัญหาในการเผยแพร่และการรับสารนิเทศสหกรณ์ศาสตร์ของงานส่งเสริม เคหกิจเกษตรจังหวัดเลย อยู่ในระดับปานกลาง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. วิธีการเผยแพร่สารนิเทศสหกรรมศาสตร์ของเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตร และสมาชิกสถาบันเกษตรกร
2. วิธีการรับสารนิเทศสหกรรมศาสตร์ของเกษตรกร
3. เนื้อหาสารนิเทศสหกรรมศาสตร์
4. ปัญหาในการเผยแพร่และการรับสารนิเทศสหกรรมศาสตร์

ขอบเขตการวิจัย

1. เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการวิจัยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
2. การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาการเผยแพร่สารนิเทศสหกรรมศาสตร์ในงานส่งเสริมเคหกิจเกษตรของจังหวัดเลย ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 12 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอวังสะพุง อำเภอภูกระดึง อำเภอปากชม อำเภอภูเรือ อำเภอเชียงคาน อำเภอนาแห้ว อำเภอท่าลี่ อำเภอด่านซ้าย อำเภอนาดัง อำเภอภูหลวง และอำเภอผาขาว
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 336 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ
 - 3.1 เจ้าพนักงานเคหกิจเกษตร ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเกษตรอำเภอ 12 แห่ง จำนวน 12 คน
 - 3.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 3.2.1 เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร (หรือเรียกว่า สมาชิกสถาบันเกษตรกร) คือ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกร โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากอำเภอละ 2 กลุ่ม (แยกเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 1 กลุ่ม และกลุ่มยุวเกษตรกร 1 กลุ่ม) จำนวนกลุ่มตัวอย่างของสมาชิกสถาบันเกษตรกรทั้งหมด 108 คน แบ่งออกเป็น

3.2.1.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ทั้ง 12 อำเภอ จำนวน 61 คน

3.2.1.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรทั้ง 12 อำเภอ จำนวน 47 คน

3.2.2 เกษตรกรทั่วไป (หมายถึงเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกร) จำนวนสองเท่าของกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร รวม 216 คน ulyaวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญ จากหมู่บ้านที่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและกลุ่มยุว-เกษตรกรได้รับการสุ่มของแต่ละอำเภอ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การเก็บข้อมูล

1.1 ศึกษาหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย คือ การเผยแพร่สารนิเทศ การรับสารนิเทศ สารนิเทศคหกรรมศาสตร์ งานส่งเสริมเคหกิจเกษตร การส่งเสริมการเกษตรและงานส่งเสริมเคหกิจเกษตรของจังหวัดเลย จากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ ตลอดจนสอบถามผู้รู้ในแต่ละสาขาวิชา

1.2 สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ 3 ชุด คือ

1.2.1 แบบสอบถามเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตร ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การเผยแพร่สารนิเทศคหกรรมศาสตร์

ตอนที่ 3 ปัญหาในการเผยแพร่สารนิเทศคหกรรมศาสตร์

1.2.2 แบบสัมภาษณ์สมาชิกสถาบันเกษตรกร ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพของสมาชิกสถาบันเกษตรกร

ตอนที่ 2 การรับสารนิเทศคหกรรมศาสตร์

ตอนที่ 3 การเผยแพร่สารนิเทศคหกรรมศาสตร์

ตอนที่ 4 ปัญหาในการรับและการเผยแพร่สารนิเทศ คหกรรมศาสตร์

1.2.3 แบบสัมภาษณ์เกษตรกรทั่วไป ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพของเกษตรกร

ตอนที่ 2 การรับสารนิเทศคหกรรมศาสตร์

ตอนที่ 3 ปัญหาในการรับสารนิเทศคหกรรมศาสตร์

1.3 ทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

1.3.1 ทดสอบแบบสอบถามเจ้าพนักงานเลกกิจเกษตร กับเจ้าพนักงาน
เลกกิจเกษตรจังหวัดสงขลา จำนวน 12 คน และหัวหน้างานสถาบันเกษตรกร ในสำนักงานเกษตร
อำเภอของจังหวัดเลย 10 คน

1.3.2 ทดสอบแบบสัมภาษณ์สมาชิกสถาบันเกษตรกร กับสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกรบ้านน้อย ตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำนวน 20 คน

1.3.3 ทดสอบแบบสัมภาษณ์เกษตรกรทั่วไป กับเกษตรกรบ้านน้อย ตำบล
เชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำนวน 20 คน

1.4 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยขอความร่วมมือจาก
สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย และสำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ ในการนัดหมายประชากร
และกลุ่มตัวอย่าง ตลอดจนการอำนวยความสะดวกในการออกไปสัมภาษณ์เกษตรกรในวันเวลาที่
เหมาะสม

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้มารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจก
แจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. สรุปผลการวิจัย

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย ที่จะพิจารณาปรับปรุงการเผยแพร่สารนิเทศสหกรณ์ศาสตร์ ทั้งวิธีการและเนื้อหาให้สอดคล้องกับการรับสารนิเทศของเกษตรกรจังหวัดเลย ตลอดจนเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับกรมส่งเสริมการเกษตรที่จะใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการส่งเสริมการจัดตั้งสถาบันเกษตรกร เพื่อเป็นแหล่งรับและเผยแพร่สารนิเทศสู่ครอบครัวเกษตรกรต่อไป

คำอธิบายศัพท์

สารนิเทศสหกรณ์ศาสตร์ หมายถึง ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับด้านอาหารและโภชนาการ พัฒนาการเด็กและครอบครัว เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย การจัดการบ้านเรือนและเศรษฐกิจครอบครัว และบ้าน เครื่องเรือนและเครื่องใช้

งานส่งเสริมเคหกิจเกษตร หมายถึง การส่งเสริม การพัฒนา การจัดการทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ โดยการใช้วิชาสหกรณ์ศาสตร์ในการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มเป้าหมาย คือ ครอบครัวเกษตรกร เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและเพื่อรายได้โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กลุ่มงานเคหกิจเกษตร กองพัฒนาการบริหารงานเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เจ้าพนักงานเคหกิจเกษตร หมายถึง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่สำเร็จการศึกษาสาขาสหกรณ์ศาสตร์ ที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานในการเผยแพร่ความรู้สาขาสหกรณ์ศาสตร์สู่ครอบครัวเกษตรกร

สถาบันเกษตรกร หมายถึง กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกร

เกษตรกร หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรในจังหวัดเลย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกร หรือเรียกว่า "สมาชิกสถาบันเกษตรกร" และเกษตรกรทั่วไป หมายถึง เกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกร